

کلید واژه‌ها: اقلام تعهدی (غیرعادی)؛ قیمت گذاری نادرست بازار؛ نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت؛ نابهنجاری ارزشی- رشدی.

۱- مقدمه

یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین پژوهش‌های بازارهای مالی تشریح رفتار بازده سهام است. برای این منظور از مدل‌های مختلفی از جمله مدل تک عاملی قیمت گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای^۱ (CAPM) استفاده شده است. نتایج پژوهش‌های اخیر حاکی از آن است که این مدل توانایی لازم برای پیش‌بینی بازده سهام را ندارد [برای مثال ۱۷، ۱۸، ۱۲، ۷ و ۱]. این پژوهش‌ها شواهدی ارائه می‌کنند مبنی بر اینکه پرتفولیوهای ساخته شده بر اساس اطلاعاتی که به طور عموم در دسترس است می‌تواند بازده‌های غیرعادی کسب کند. پرکاربرد ترین اطلاعاتی که به منظور تشکیل پرتفولیوها استفاده شده است عبارتند از: اندازه، نسبت سود به قیمت سهام، نسبت جریانات نقدی به قیمت، نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام، اقلام تعهدی و اجزاء آن که در ادبیات مربوطه به عنوان نابهنجاری‌های بازار شناخته شده‌اند. اگر نابهنجاری بر مبنای ریسک باشد، بنابراین بازده‌های غیرعادی که ایجاد شده است، چیزی بیشتر از یک صرف برای ریسکی که محقق در شناسایی و اندازه گیری دقیق آن کوتاهی کرده است نیست. اگر چنین باشد مدرک به دست آمده دلالت بر انحراف از اقلام تعهدی برای بازده‌های آتی می‌شود و نتیجه می‌گیرد که نابهنجاری اقلام تعهدی احتمالاً منجر به قیمت گذاری نادرست سود نمی‌شود^۲. در این پژوهش، این نتیجه با آزمون کردن رابطه‌ی بین اقلام تعهدی (غیرعادی) با بازده‌های سالانه آتی و بازده‌ها در بازه‌های زمانی اعلان سودهای آتی بررسی می‌شود. همچنین از تحلیل پرتفولیوی سرمایه گذاری صفر استفاده می‌شود. بدین منظور نمونه‌ای متشکل از ۶۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره‌ی زمان ۱۳۷۹-۱۳۸۵ مورد بررسی قرار خواهد گرفت. نتایج نشان می‌دهد که نسبت OCF/P شامل قدرت توضیح دهنده‌گی کل اقلام تعهدی است. نتایج نشان می‌آید که اقلام تعهدی ایجاد شده از طریق ریسک ایجاد (غیرعادی) برای بازده‌های سالانه‌ی آتی نمی‌شود. و بنابراین نابهنجاری اقلام تعهدی نشانه‌ای از نابهنجاری ارزشی- رشدی نیست.

قدرت توضیح دهنده‌گی اقلام تعهدی (غیرعادی) در رابطه با رفتار بازده سهام: بررسی تاثیر سود و

ریسک سیستماتیک شرکت‌ها (β)

دکتریتا مشایخی^۳، دکتر محمد اسماعیل فدایی نژاد، راحله کلاته رحمانی^۴

۱- استادیار دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران

۲- دانشیار دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی

۳- کارشناس ارشد حسابداری از دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

این پژوهش به دنبال پاسخ دادن به این سؤال است که آیا نابهنجاری اقلام تعهدی بر مبنای ریسک است یا در نتیجه‌ی قیمت گذاری نادرست سرمایه گذار از سود ایجاد شده است. تحقیق اخیر شواهدی فراهم می‌کند حاکی از اینکه نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت (OCF/P) شامل قدرت توضیح دهنده‌گی می‌شود و نتیجه می‌گیرد که نابهنجاری اقلام تعهدی احتمالاً منجر به قیمت گذاری نادرست سود نمی‌شود^۱. در این پژوهش، این نتیجه با آزمون کردن رابطه‌ی بین اقلام تعهدی (غیرعادی) با بازده‌های سالانه آتی و بازده‌ها در بازه‌های زمانی اعلان سودهای آتی بررسی می‌شود. بدین منظور نمونه‌ای متشکل از ۶۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره‌ی زمان ۱۳۷۹-۱۳۸۵ مورد بررسی قرار خواهد گرفت. نتایج نشان می‌دهد که نسبت OCF/P شامل قدرت توضیح دهنده‌گی کل اقلام تعهدی است. نتایج نشان می‌آید که اقلام تعهدی ایجاد شده از طریق ریسک ایجاد (غیرعادی) برای بازده‌های سالانه‌ی آتی نمی‌شود. و بنابراین نابهنجاری اقلام تعهدی نشانه‌ای از نابهنجاری ارزشی- رشدی نیست.

1- Capital Asset Pricing Model (CAPM)

2- Mispricing

3- Accrual Anomaly

* نویسنده مسئول

*

که آیا نابهنجاری اقلام تعهدی مبتنی بر ریسک است یا قیمت گذاری غلط سرمایه گذار را ارائه می‌کند ضروری باشد. این مطالعه به بحث جاری روی وجود و حد و اندازه‌ی نابهنجاری اقلام تعهدی (غیرعادی) کمک می‌کند. بعلاوه روش شناسی به کاربرده شده، می‌تواند محققان را در توضیح دادن پدیده‌ی قیمت گذاری غلط کمک کند.

۲- بیان مساله

نتایج پژوهش‌های دو دهه‌ی گذشته در آمریکا، ژاپن و سایر کشورهای پیشرفته حاکی از این است که مدل CAPM توانایی لازم برای پیش‌بینی بازده سهام را ندارد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که متغیرهایی همچون اندازه، نسبت سود به قیمت، نسبت جریانات نقدی به قیمت، نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام، اقلام تعهدی و اجزاء آن، بازده سهام را بهتر از مدل CAPM پیش‌بینی می‌کند. این موارد به عنوان نابهنجاری‌های بازار سهام شناخته می‌شوند و می‌توانند به ناکارآمدی بازار یا عامل‌های ریسک شناخته نشده نسبت داده شود. نابهنجاری‌های ارزشی-رشدی در بیشتر تحقیقات به عامل‌های ریسک شناخته نشده نسبت داده شده اند [برای مثال، ۱۶ و ۱۷]. اگر نابهنجاری خاصی به ناکارآمدی بازار نسبت داده شود یعنی در آن مورد قیمت گذاری نادرست (بدون توجه به ریسک بازار) صورت گرفته است [۱۱ و ۹] تحقیقات اخیر مدرکی را ارائه کرده اند، مبنی بر اینکه قدرت توضیح دهنده‌گی اقلام تعهدی غیر عادیدر حضور متغیرهایی که معرف نابهنجاری‌های ارزشی -

رشد فروش و ...) از بین می‌رود و بنابراین نتیجه می‌گیرند که نابهنجاری اقلام تعهدی بخشی از نابهنجاری کلی ارزشی-رشدی است و قیمت گذاری نادرست سود را ارائه نمی‌کند [۲۱ و ۲۵، ۲۵] در این تحقیق رابطه‌ی بین اقلام تعهدی غیر عادی جاری و بازده‌های سالانه‌ی آتی و بازده‌ها در بازه‌های زمانی اعلان سودهای آتی آزمون می‌شود و بررسی می‌شود که آیا حجم اقلام تعهدی قدرت توضیح دهنده‌گی بازده را دارند و اگر این ویژگی را دارند آیا به صورت مستقل از سایر متغیرها مانند OCF/P (که نماینده‌ای برای نابهنجاری ارزشی-رشدی است و به عنوان متغیر کنترلی در مدل تحقیق وارد خواهد شد) می‌توانند آن را تعیین کنند؟ چنانچه حجم اقلام تعهدی تعیین کننده بازده‌های آتی باشد بیانگر قابل پیش‌بینی بودن مسیر حرکتی قیمت سهام بوسیله متغیر اقلام تعهدی بوده و بر وجود قیمت‌گذاری غلط در بازار استدلال خواهد شد. یعنی سرمایه‌گذاران بر مبنای نابهنجاری‌های سود دچار قیمت گذاری غلط شده‌اند و اگر نتوانند این ویژگی را در حضور OCF/P حفظ کنند در آن صورت این طور گفته می‌شود که

سایر متغیرها در توضیح دادن بازده، اقلام تعهدی را در بر می‌گیرند در نتیجه در این حالت تفاوت‌های بازده میان شرکت‌های با حجم اقلام تعهدی متفاوت قابل انتساب به تفاوت سطوح ریسک آن‌ها خواهد بود (یعنی قیمت گذاری غلط بر مبنای نابهنجاری‌های سود اتفاق نیافتد). زیرا متغیری که در اینجا به عنوان کنترل وارد می‌شود یعنی OCF/P، همانطور که تحقیقات قبلی نشان داده اند معرف نابهنجاری‌های ارزشی-رشدی است و تفاوت آن در بین شرکت‌های مختلف نشان دهنده‌ی تفاوت ریسک بین آن شرکت‌ها است.

۳- ضرورت انجام تحقیق

این پژوهش در رشد دادن ادبیات مربوط به تحلیل صورت‌های مالی با در نظر گرفتن اقلام تعهدی سود و همچون اندازه، نسبت سود به قیمت، نسبت جریانات نقدی به قیمت، نسبت جریانات نقدی عملیاتی به برسی فرضیه بازار کارا کمک می‌کند. اگر بتوان اثبات کرد که اقلام تعهدی قدرت توضیح دهنده‌گی اش را در حضور سایر متغیرها حفظ می‌کند و می‌تواند مستقل از بازده‌های غیرعادی ایجاد کند، یعنی پدیده‌ی قیمت گذاری غلط اتفاق بیافتد در این صورت کارامدی بازار زیر سؤال می‌رود و از طرف دیگر اهمیت سود، مدیریت سود، هموارسازی سود، کیفیت سود نیز بیش از پیش مشخص می‌شود. علاوه بر آن بر وجود بی‌قاعده‌گی‌ها بیشتر تأکید می‌شود. یعنی نشان داده می‌شود که تنها ریسک در تعیین بازده و در قیمت گذاری دارایی‌ها (مخصوصاً در مدل CAPM) اثر ندارد، بلکه عوامل دیگری از جمله قیمت گذاری نادرست سود و ماهیت اقلام حسابداری شرکت‌ها و حجم آن‌ها نیز در آن دخیل است.

۴- پیشینه تحقیق

نابهنجاری اقلام تعهدی که در ادبیات حسابداری مستند شده است، اشاره دارد به اینکه بازده‌های آتی سهام به طور منفی با اجزاء تعهدی سودها مربوط می‌شوند. اسلوان نشان می‌دهد که کل اقلام تعهدی به طور منفی با بازده‌های آتی مربوط می‌شود [۲۲]. زای [۲۵] و دفوند و پارک [۱۴] مدرکی را فراهم می‌کنند مبنی بر اینکه نابهنجاری اقلام تعهدی به وسیله‌ی قیمت گذاری نادرست اقلام تعهدی غیرعادی OCF/P (یعنی اقلام تعهدی که در معرض اختیار مدیریتی است) تحریک می‌شود. در مقابل نتایج زای [۲۵] و دفوند و پارک [۱۴]، تحقیق بیش و وارگز [۸] نشان می‌دهد که نابهنجاری اقلام تعهدی بدون درنظر گرفتن اینکه اقلام تعهدی یا اقلام تعهدی اختیاری استفاده شود، می‌تواند به طور درستی به قیمت گذاری نادرست

1- anomalies

2- mispricing of earning

تعهدی را در بازار سرمایه ایران بررسی کردند. برای این منظور رابطه‌ی بازده‌ی سهام را با سود و اجزاء آن برای یک نمونه متشکل از ۴۰۰ سال- شرکت طی سال ۱۳۸۲- ۱۳۷۹ آزمون می‌کنند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که محتوای اطلاعاتی اقلام تعهدی نسبت به جریانات نقدی بیشتر است. همچنین با اطلاعاتی اقلام تعهدی اختیاری نسبت به اقلام تعهدی غیراختیاری بیشتر است [۳]. قائمی و سایرین در سال ۱۳۸۷ نشان می‌دهند که بازده سهام شرکت‌ها تحت تاثیر میزان اقلام تعهدی و اجزاء مربوط به آن قرار می‌گیرد [۴]. نتایج تحقیق کردستانی و رود نشین نشان می‌دهد که اجزاء نقدی سود حسابداری قدرت توضیح دهنده‌گی ارزش بازار شرکت را دارد در حالی که اجزاء تعهدی سود توان پیش‌بینی و توضیح تغییرات در ارزش بازار شرکت را ندارد [۵].

۵- مدل و متغیرهای مورد استفاده

مدلی که در اکثر تحقیقات برای بررسی نابهنجاری اقلام تعهدی استفاده می‌شود در نگاره (۱) ارائه شده است. ما این مدل را از تحقیق چنگ و توماس [۱۱] و برنارد و سایرین [۹] استخراج کرده‌ایم. لازم به ذکر است که در هر تحقیق مربوط به نابهنجاری اقلام تعهدی، به آزمون چند مرحله از این مدل اکتفا شده است.

تعریف متغیرهای مورد استفاده و نحوه محاسبه‌ی آن‌ها:

اقلام تعهدی (Accruals)^۱: برابر است با تفاصل سود قبل از اقلام غیرمتربقه و جریانات نقدی عملیاتی اندازه (Size): عبارت است از لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام عادی و مجیک [۶] به چالش کشیده شده است. این‌ها نشان دادند که حتی بعد از کنترل کردن جریانات نقدی عملیاتی خالص به قیمت، اقلام تعهدی ایجاد می‌شود، حذف می‌کند. این نتیجه به وسیله‌ی چنگ و توماس [۱۱] و بارون

سود نسبت داده شود. توماس و زنگ نابهنجاری اقلام تعهدی را به ناتوانی سرمایه‌گذاران در به درستی در کردن نقش یک جزء از اقلام تعهدی (تغییرات موجودی کالا) نسبت دادند [۲۳] ریچاردسون و سایرین مدرکی را فراهم کردند که نابهنجاری اقلام تعهدی می‌تواند به آن حساب‌هایی نسبت داده شود که کیفیت سود پایینی دارند و اختیار مدیریتی بالایی دارند [۲۱]. چن و سایرین نتیجه گرفتند که تنها اجزاء اختیاری اقلام تعهدی و اجزاء خاص اقلام تعهدی جاری، از قبیل حساب‌های دریافتی و موجودی کالا، بازده‌های آتی را پیش‌بینی می‌کنند [۱۰]. لیونت و ساتی چیا، مستند کردند که نابهنجاری اقلام تعهدی همان‌طور که برای داده‌های فصلی نیز برقرار است [۱۹]. لویس و سایرین نشان می‌دهند که اگر شرکت‌ها اطلاعات اقلام تعهدی را در زمان اعلان سود افشاء کنند، از قیمت گذاری نادرست اقلام تعهدی جلوگیری می‌شود. برای این شرکت‌ها، بازار بین اجزاء اختیاری و غیراختیاری سود فرق می‌گذارد [۲۰].

مطالعاتی که زمینه‌ی اصلی این تحقیق قرار گرفتند مربوط می‌شوند به تعیین کردن اینکه آیا نابهنجاری اقلام تعهدی منحصر به فرد است یا اینکه آن به وسیله‌ی دیگر نابهنجاری‌های شناخته شده دربرگرفته می‌شود (توضیح داده می‌شود). دسایی و سایرین [۱۵] زای [۲۵] و اسلوان [۲۲] نشان دادند که نابهنجاری اقلام تعهدی به وسیله‌ی نابهنجاری ارزشی- رشدی در برگرفته می‌شود. یعنی انتخاب کردن شرکت‌ها داخل پرتفولیوهایی بر مبنای مضرابی از جریانات نقدی، بازده‌های مهمی را که با استفاده از این پژوهش تعیین کردند این است. این‌ها نشان دادند که حتی بعد از کنترل کردن جریانات نقدی این پژوهش تعیین کردند این است که آیا اقلام تعهدی غیرعادی بخشی از نابهنجاری کلی ارزشی- رشدی است، همان‌طور که توسط دسایی و سایرین [۱۵] نشان داده شده است.

در ایران تحقیقات مدونی در ارتباط با نابهنجاری اقلام تعهدی و دوام آن در حضور متغیرهای ارزشی- رشدی انجام نشده است ولی از جمله تحقیقاتی که می‌تواند در تقویت زمینه‌ی ذهنی کمک کند، می‌توان به این موارد اشاره کرد:

خواجوی و ناظمی شواهدی ارائه می‌کنند مبنی بر اینکه نمی‌توان پذیرفت، بازده‌ی شرکت‌ها تحت تاثیر مقدار کم یا زیاد اقلام تعهدی است. این موضوع می‌تواند نشانه‌ای از عدم عکس العمل بازار نسبت به میزان اقلام تعهدی شرکت‌ها باشد [۲]. عرب مازار یزدی و سایرین محتوای اطلاعاتی جریان‌های نقدی و

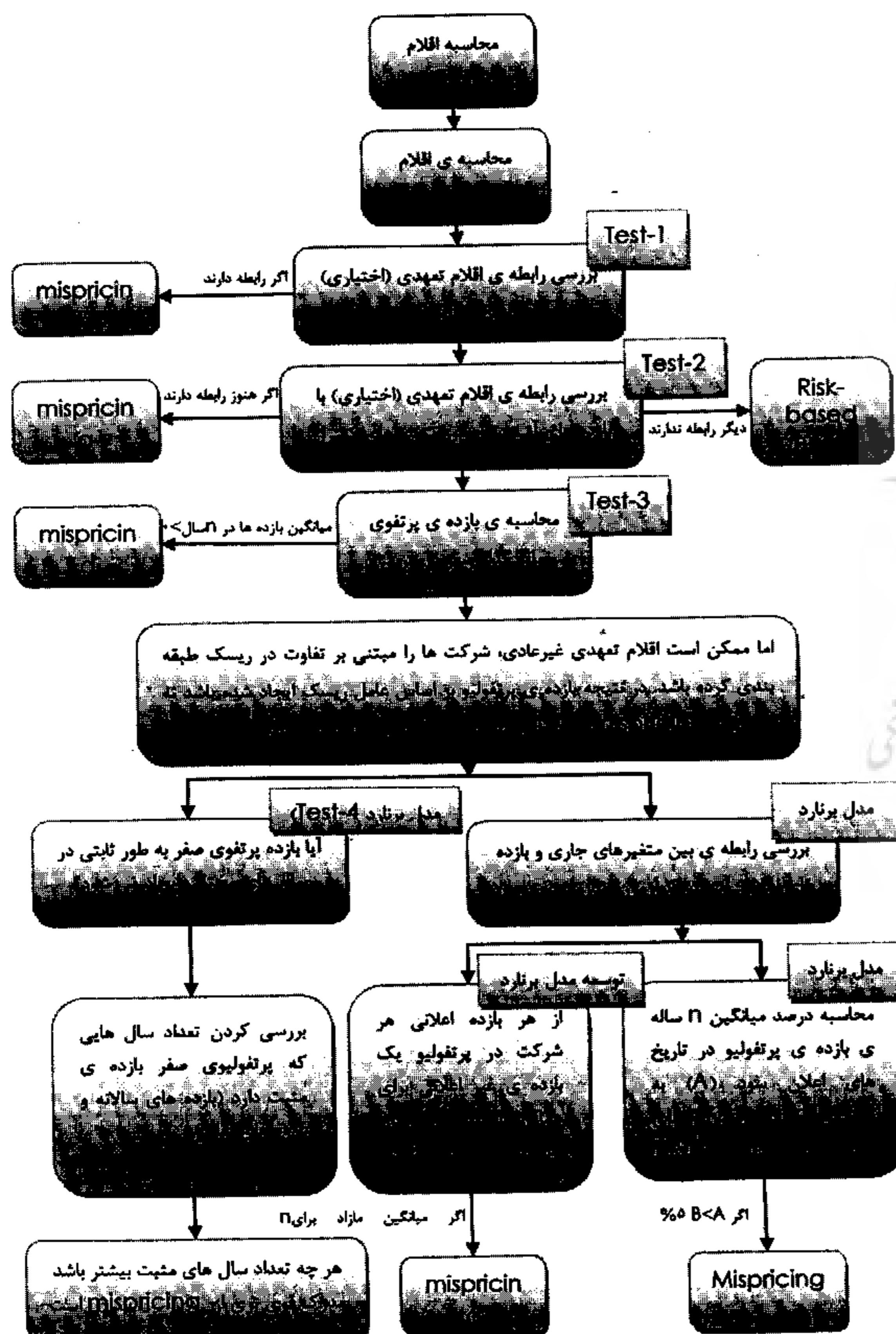
(۱)

$$\text{ACCR}_{it}/A_{i-1} = \alpha [1/A_{i-1}] + \beta [\Delta \text{REV}_{it}/A_{i-1}] + \gamma [\text{PPE}_{it}/A_{i-1}] + \varepsilon_{it}$$

.....*

۱- Accruals= income before extraordinary items- ocf

نگاره (۱): مراحل مربوط به آزمون قیمت گذاری نادرست سرمایه گذار روی اقلام تعهدی (اختیاری)

در این رابطه $ACCR_{it}$ کل اقلام تعهدی در سال t برای شرکت i , REV_{it} درآمدهای سال t منهای درآمدهای سال $t-1$ برای شرکت i , PPE_{it} دارایی های ثابت ناچالص در سال t برای شرکت i , A_{it-1} کل دارایی ها در پایان سال $t-1$ برای شرکت i و ϵ_{it} خطای دوره در سال t برای شرکت i می باشد.

در مرحله‌ی دوم، اقلام تعهدی غیر اختیاری با استفاده از مدل جونز تغییر شده در دوره‌ی آزمون از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید.

$$\text{NDAC}_{it} = \alpha \left[1/A_{it-1} \right] + \beta \left[(\Delta \text{REV}_{it} - \Delta \text{REC}_{it}) / A_{it-1} \right] + \gamma \left[\text{PPE}_{it} / A_{it} \right] \quad (7)$$

در این معادله ΔREC_t حساب های دریافتی سال t-1 برای آنها دریافتی سال t است. شرکت i بوده و α, β, γ نیز از روش تخمین حداقل مربعات در معادله (۱) به دست می آیند. در مرحله‌ی آخر، در دوره‌ی آزمون، اقلام تعهدی اختیاری به این طریق محاسبه می شوند:

$$DACP_{it} = \frac{ACCR_{it}}{A_{i,t-1}} - NDACP_{it}$$

بازده سالانه؛ برای محاسبه‌ی بازده از پایان سال مالی استفاده نشده است بلکه برای هماهنگی بیشتر با
دانه‌ها بخاطر اعلان از سه‌ماه بعد از این‌دانه سال مالی استفاده شده است.

بازده ها در بازه های زمانی اعلان سود (Ann. Returns): بازده ۱۲ روزه که از ۴ دوره ۳ روزه در اطراف هر یک از اعلان سودها می شود. دوره ۳ روزه ۲ روز قبل از تاریخ اعلان سود گزارش شده به وسیله بورس اوراق بهادار شروع می شود و در تاریخ اعلان سود گزارش شده به وسیله بورس خاتمه می یابد.

- ۱-۲- بین اقلام تعهدی غیرعادی جاری و بازده‌های سالانه آتی رابطه‌ی منفی وجود دارد.
- ۲-۲- بین اقلام تعهدی غیرعادی جاری و بازده‌های سالانه آتی در حضور متغیرهای کنترل رابطه‌ی منفی داده شده در بالا، همواره باید از لحاظ اندازه تعديل شده باشند (به منظور کنترل کردن ریسک). برای این منظور ابتدا شرکت‌ها بر اساس اندازه **size** به ۱۰ طبقه تقسیم بندی می‌شوند و سپس به ازای هر طبقه میانگین بازده‌ی متناظر محاسبه می‌شود. بازده به دست آمده توانایی کنترل عامل خطر پذیری سیستماتیک شرکت‌ها را خواهد داشت. در این تحقیق هر جا اصطلاح بازده به کار برده شده است، منور بازده‌ی تعديل شده است.
- ۳-۲- بین اقلام تعهدی غیرعادی جاری و بازده‌های اعلانی آتی رابطه‌ی منفی وجود دارد.
- ۴-۲- بین اقلام تعهدی غیرعادی جاری و بازده‌های اعلانی آتی در حضور متغیرهای کنترل رابطه‌ی منفی وجود دارد.

- ۵-۲- بازده‌های سالانه‌ی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای اقلام تعهدی غیرعادی مثبت است.
- ۶-۲- بازده‌های اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای اقلام تعهدی غیرعادی مثبت است.

۷. روش تحقیق

در این تحقیق به منظور بررسی اینکه آیا نابهنجاری اقلام تعهدی (اقلام تعهدی غیرعادی) وجود دارد و اگر وجود دارد آیا جزئی از نابهنجاری ارزشی-رشدی است یا قیمت گذاری نادرست سود را ارائه می‌کند، از تحلیل رگرسیون و آزمون میانگین یک جامعه استفاده شده است.

جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره‌ی ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۵ می‌باشد که سال مالی آنها به پایان اسفندماه ختم می‌شود، طی این دوره توقف معاملاتی نداشته باشند، قبل از ۱۳۷۹ در بورس پذیرفته شده باشند و جزء شرکت‌های واسطه گری مالی نباشند. از بین این شرکت‌ها ۷۰ شرکت بر اساس جدول اعداد تصادفی انتخاب می‌شوند. البته یک شرکت به دلیل آنکه داده‌های کاملی ارائه نکرده است، از نمونه انتخابی حذف می‌شود. در نهایت نمونه این پژوهش را ۶۹ شرکت تشکیل می‌دهند.

داده‌های لازم برای آزمون فرضیه‌ها با استفاده از نرم افزار تدبیر پرداز و رهاورد نوین جمع آوری شد. برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار **Access** و **Excel** و برای اجرای آزمون‌های آماری از نرم افزار **SPSS** استفاده می‌شود. هرچرا که برای تفسیر نتایج نیاز به نموداری غیر از نتایج حاصل از **SPSS** باشد، از نرم افزار **Maple** استفاده می‌شود.

۸. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات و آزمون فرضیه‌ها

به منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش، ابتدا اقلام تعهدی غیرعادی با استفاده از رگرسیون

بازده‌های تعديل شده (size-adjusted returns): بازده‌ی سالانه و بازده در دوره‌ی اعلام توضیح داده شده در بالا، همواره باید از لحاظ اندازه تعديل شده باشند (به منظور کنترل کردن ریسک). برای این منظور ابتدا شرکت‌ها بر اساس اندازه **size** به ۱۰ طبقه تقسیم بندی می‌شوند و سپس به ازای هر طبقه میانگین بازده‌ی متناظر محاسبه می‌شود. بازده به دست آمده توانایی کنترل عامل خطر پذیری سیستماتیک شرکت‌ها را خواهد داشت. در این تحقیق هر جا اصطلاح بازده به کار برده شده است، منور بازده‌ی تعديل شده است.

بازده‌ی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر (Zero-Investment Portfolio Returns): این متغیر با کسر کردن میانگین بازده‌ی تعديل شده از لحاظ اندازه شرکت‌هایی در بالاترین دهک اقلام تعهدی یا اقلام تعهدی غیرعادی (یعنی **short position**) از میانگین بازده‌ی تعديل شده از لحاظ اندازه شرکت‌هایی در پایین ترین دهک اقلام تعهدی یا اقلام تعهدی غیرعادی (یعنی **long position**) به دست تعریف شده است. برای نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت (**short position**) عبارت است از بالاترین (پایین ترین) دهک (یعنی عکس می‌شود).

۶. فرضیه‌های تحقیق

به منظور بررسی و ارائه‌ی بهتر مفاهیم، فرضیات تحقیق را در دو بخش ارائه می‌نمائیم. این فرضیات به توجه به مدل ارائه شده در نگاره (۱) طراحی شده‌اند.

بخش اول: فرضیات مربوط به نابهنجاری اقلام تعهدی

۱-۱- بین کل اقلام تعهدی جاری و بازده‌های سالانه آتی رابطه‌ی منفی وجود دارد.

۱-۲- بین کل اقلام تعهدی جاری و بازده‌های سالانه آتی در حضور متغیرهای کنترل رابطه‌ی منفی وجود دارد.

۱-۳- بین کل اقلام تعهدی جاری و بازده‌های اعلانی آتی رابطه‌ی منفی وجود دارد.

۱-۴- بین کل اقلام تعهدی جاری و بازده‌های اعلانی آتی در حضور متغیرهای کنترل رابطه‌ی منفی وجود دارد.

۱-۵- بازده‌های سالانه‌ی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی مثبت است.

۱-۶- بازده‌های اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی مثبت است.

بخش دوم: فرضیات مربوط به نابهنجاری اقلام تعهدی غیرعادی

آزمون آماری این بازده، ابتدا آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف انجام می‌شود و بر اساس نتیجه آن از آزمون میانگین یک جامعه‌ی پارامتریک یا ناپارامتریک استفاده می‌شود. در صورتی که این بازده اختلاف آماری معنی‌داری با صفر داشته باشد نشان‌دهنده‌ی قیمت‌گذاری نادرست است.

در مورد مفروضاتی که احتیاج به آزمون رگرسیون خطی دارند، ابتدا برقرار بودن مفروضات رگرسیون کلاسیک را بررسی کردیم. آنچه در هر بخش ارائه شده است، نتایج نهایی رگرسیون‌های استفاده شده می‌باشد. به عبارتی در هر یک از رگرسیون‌ها، عدم خود همبستگی، نرمال بودن خطاهای عدم وجود هم خطی مرکب، مورد آزمون قرار گرفت.

۹. یافته‌های پژوهش

نگاره (۲) آماره‌های توصیفی را ارائه می‌کند.

فرضی وجود دارد مبنی بر اینکه اگر سرمایه‌گذاران در تاریخ اعلان سود واکنش غیر منطقی نشان می‌دهند و تحت تاثیر اخبار سود قرار می‌گیرند بنابراین میانگین بازده‌های دوره‌ی اعلان ۱۲ روزه باید تقریباً مشابه میانگین بازده‌های سالانه باشد زیرا واکنش بیش از اندازه‌ی نشامداران در دوره‌ی اعلان سود منجر به ایجاد بازده‌های بزرگ در آن بازه‌ی زمانی می‌شود [۱۱ و ۱۹] ولی همانطور که در جدول مشخص است اختلاف میانگین این دو بازده زیاد است.

نگاره (۲): آماره‌های توصیفی (۸۱-۸۵)

اقلام تعهدی غیر عادی در زمان ۱	نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت در زمان ۲	کل اقلام تعهدی در زمان ۱	بازده اعلانی در زمان ۱+۱	بازده سالانه در زمان ۱+۱	تعداد معنیر	
						مکمل شده
276	276	276	276	276		
0	0	0	0	0	کم شده	
.006	.147	22854.413	.608	22.224		میانگین
-.002	.114	1126.500	.381	14.146		میانه
.184	.372	260715.582	.1.688	31.625		انحراف استاندارد
-.089	.054	-12452.750	-.283	-1.274	اول چارک	ها
.091	.216	19308.750	1.657	28.790	سوم	

ترکیبی برای دوره‌ی آزمون محاسبه می‌شوند، نرمال بودن نمونه‌ی نهایی با استفاده از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف بررسی می‌شود و سپس روابط همبستگی بین متغیرهای پژوهش با استفاده از روش همبستگی پیرسون و اسپیرمن برآورد می‌شود.

فرضیه ۱-۱، ۱-۳ و ۲-۳

این فرضیه‌ها به اندازه‌ی گیری رابطه‌ی بین اقلام تعهدی (غیر عادی) و بازده (سالانه و اعلانی) مربوط می‌شوند. بنابراین اولین آزمون قیمت‌گذاری نادرست سرمایه‌گذار به صورت رگرسیون ساده بازده (سالانه و اعلانی) در سال ۱۹۸۲ از اقلام تعهدی (غیر عادی) در سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۶ و اقلام تعهدی (غیر عادی) برای سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴ محاسبه شده‌اند.

$$Return_{t+1} = \beta_0 + \beta_1(X_t) + \epsilon_{t+1}. \quad (4)$$

فرضیه ۱-۲، ۱-۴ و ۲-۴

این فرضیه‌ها مربوط می‌شوند به بررسی میزان ارتباط اقلام تعهدی (غیر عادی) با بازده (سالانه و اعلانی) آتی بعد از کنترل کردن برای متغیر OCF/P اگر قیمت‌گذاری نادرست مربوط به اقلام تعهدی (غیر عادی) باشد، بنابراین این متغیر بعد از کنترل کردن برای متغیر OCF/P باید به طور مهمی با بازده‌های آتی مربوط باقی بماند.

برای آزمون این فرضیات از رگرسیون‌های دو متغیره‌ی زیر استفاده شود. بازده‌ها برای سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۵ و اقلام تعهدی (غیر عادی) و OCF/P برای سال‌های ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴ محاسبه شده‌اند.

$$Return_{t+1} = \beta_0 + \beta_1(X_t) + \beta_2\left(\frac{OCF_t}{P_t}\right) + \epsilon_{t+1}. \quad (5)$$

فرضیه ۱-۵، ۱-۶ و ۲-۵

این فرضیه‌ها مربوط به بررسی مثبت بودن بازده‌ی پوتfoliوي سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی و اقلام تعهدی غیر عادی است. نحوه‌ی محاسبه این بازده در قسمت تعریف متغیر ارائه شده است. برای این فرضیه می‌توان از مدل ۱- Pooled regression استفاده کرد.

1- Pooled regression

بنابراین از این جهت هم راستا با ادبیات قیمت گذاری نادرست مستند شده نیست. از طرف دیگر یکی از آماره‌های توصیفی که در ادبیات قیمت گذاری نادرست بسیار مورد توجه است، واریانس بازده‌ها است. از آنجا که انتظار می‌رود بازده‌ها در بازه‌های زمانی اعلان سود اطلاعات حسابداری را منعکس کنند و بازده‌های غیر اعلانی تحت تاثیر تفاوت‌های مقطوعی در ریسک باشند، بنابراین بازده‌های سالانه باید واریانس بزرگتری را نشان بدهند [۱۱ و ۹].

از این جهت آماره‌های توصیفی ارائه شده در جدول هم راستا با ادبیات قیمت گذاری نادرست ارائه شده هست.

نگاره (۳) ضرایب همبستگی را برای بازه‌ی زمانی ۸۱ تا ۸۵ یعنی دوره‌ی آزمون نشان می‌دهد. ضرایب همبستگی پیرسون در گوش سمت چپ، بالا و ضرایب همبستگی اسپیرمن در گوش سمت راست، پایین گزارش شده‌اند. در ارتباط با ضریب پیرسون، هر دو بازده به طور منفی در ارتباط با کل اقلام تعهدی و اقلام تعهدی غیرعادی هستند، البته رابطه‌ی بازده‌های دوره‌ی اعلان با اقلام تعهدی غیر عادی هرچند منفی است اما از لحاظ آماری معنی دار نیست. هر دو بازده به طور مثبتی با نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت ارتباط دارند ولی این رابطه برای بازده‌ی اعلانی معنی دار نیست. مقیاس‌های اقلام تعهدی (کل اقلام تعهدی و اقلام تعهدی غیرعادی) به طور مثبتی، با هم، هم بستگی دارند و از طرفی به طور منفی با نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت ارتباط معنی دار دارند.

نگاره (۳): همبستگی

بازده سالانه در زمان $t+1$ Sig.	بازده اعلانی در زمان $t+1$ Sig.	کل اقلام تعهدی در زمان $t+1$ Sig.	نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت در زمان $t+1$	اقلام تعهدی غیر عادی در زمان $t+1$	بازده سالانه در زمان $t+1$ Sig.
.1000	.318(**)	.207(**)	.004	-.174(**)	.006
.000	.000	.001	.209	-.164(**)	.228
.000	.000	.047	.049	-.120(*)	.494(**)
.008	.008	.049	.000	-.119(*)	.000

					نسبت جریانات نقدی عملیاتی به قیمت در زمان $t+1$ Sig.
-.518(**) .000	1.000	-.631(**) .000	.147(*) .014	.178(**) .003	-.164(**) .006
1.000	-.669(**) .000	.887(**) .000	-.129(*) .033	-.187(**) .002	.1000

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

۱- نابهنجاری اقلام تعهدی (مربوط به فرضیه‌های ۱-۶ تا ۱-۱) در بخش اول از نگاره (۴)، آزمون‌ها با استفاده از بازده سالانه گزارش شده‌اند. در بخش دوم همه‌ی آزمون‌ها با استفاده از بازده‌ی دوره‌ی اعلان تکرار شده‌است. نکته قابل ذکر اینکه هرچا در روابط بین متغیرها بیش از یک ضریب ارائه شده‌است، دلالت بر آن دارد که رگرسیون خطی از لحاظ آماری معنی دار نبوده است. بنابراین از برآورد منحنی استفاده شده‌است که در نتیجه بیش از یک ضریب برای متغیر مستقل به دست آمده است. در بخش اول ضریب رگرسیون تک متغیره در رابطه‌ی بین کل اقلام تعهدی و بازده‌های سالانه از لحاظ آماری مهم است. رسم این منحنی درجه سه نشان می‌دهد که با افزایش کل اقلام تعهدی، بازده‌ی سالانه آتی کاهش می‌یابد. بنابراین مشابه با تحقیقات قبلی [مثلاً ۲۲، ۲۵، ۲۵، ۸، ۱۵] است. میانگین بازده سالانه پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی مثبت است ولی از لحاظ آماری معنی دار نیست. از طرف دیگر اگر سرمایه‌گذاران به طور ثابتی اوراق بهادر را قیمت گذاری نادرست می‌کنند، بنابراین این بازده باید در همه‌ی سال‌ها مثبت باشند. بازده‌ی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای ۴ سال یعنی ۸۲ تا ۸۵ محاسبه شده است که با توجه به نگاره (۴)، در تمام ۴ سال مثبت است در صورتی که بازده سالانه پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای OCF/P فقط برای ۳ سال از ۴ سال مثبت است. این نتیجه با این نظر که بازده‌های غیرعادی برای استراتژی اقلام تعهدی بر مبنای ریسک نیستند، سازگار است (هر چند میانگین بازده‌ی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی از لحاظ آماری معنی دار نیست). نتیجه‌ی قابل توجه در این است که آیا نابهنجاری اقلام تعهدی بعد از کنترل کردن برای OCF/P ثابت باقی می‌ماند یا خیر. همان‌طور که در ستون دوم نتایج نشان داده شده است، ضریب اقلام تعهدی (b3b1) (.000)

دسته‌بندی‌ها	ضریب با کنترل		ضریب		بعضی اول: بازده‌های سالانه	بعضی دوم: بازده‌های دوره‌ی اعلان	کل اقلام تعهدی	نسبت جوایز نقدی عملیاتی به قیمت	بعضی اول: بازده‌های سالانه
	b ₁	b ₂	b ₁	b ₂					
برتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر	48.665	66.247	4.2*10 ⁻¹¹ (*)	.9.41*10 ⁻¹¹	-1.49*10 ⁻¹⁰ (**)	4.46*10 ⁻¹⁰ (**)	-7.98*10 ⁻¹⁰ (**)	-1.75*10 ⁻⁹ (**)	.697(*)
انحراف سالانه	3	86.032	48.66						
استاندارد میانگین	4								
میانگین									
ضریب با کنترل									
دسته‌بندی‌ها									

*, ** Significant at the 0.05 and 0.03 levels, respectively

بعد از اضافه کردن متغیر کنترل همچنان معنی دار هستند. بنابراین توانایی اقلام تعهدی برای توضیح دادن بازده‌های سالانه به وسیله‌ی OCF/P حذف نمی‌شود. این نتیجه مخالف است با یافته‌های دسایی و سایرین [۱۵]؛ زای [۲۵]؛ و اسلوان [۲۲] که نشان می‌دهند نابهنجاری اقلام تعهدی به وسیله‌ی نابهنجاری ارزشی- رشدی در بر گرفته می‌شود. همچنین چنگ و توماس [۱۱] با وجود اینکه نتیجه می‌گیرند که نابهنجاری اقلام تعهدی جزئی از نابهنجاری ارزشی- رشدی نیست ولی بخش اول آزمون هایشان نشان می‌دهد که ضریب اقلام تعهدی در رابطه با بازده سالانه بعد از کنترل کردن برای OCF/P معنی دار باقی نمی‌ماند. بنابراین نتیجه پژوهش ما مخالف با این بخش از نتایج آن‌ها است. در بخش دوم از نگاره (۴)، تحلیل‌ها مربوط به بازده‌های دوره‌ی اعلان است. کل اقلام تعهدی به طور مهمی با بازده‌های اعلانی آتی مربوط است، هر چند که بر خلاف جهت فرضیه ارتباط مثبت است.

بازده‌ی اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای کل اقلام تعهدی از لحاظ آماری معنی دار نیست ولی با وجود اینکه بازده‌ی زمانی محاسبه‌ی بازده‌ی اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر تقریباً ۵٪ مدت سالانه است ($\frac{12}{250} = 5$ درصد روزهای مبادلاتی) این بازده بزرگتر از بازده‌ی سالانه پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر است. این حقیقت که بیشترین بازده‌ی سالانه برای نابهنجاری اقلام تعهدی در طی رویدادهای مربوط به تشخیص سودهای آتی متوجه شود، اشاره می‌کند که سرمایه‌گذاران اقلام تعهدی سال جاری را قیمت‌گذاری نادرست می‌کنند و اعتقاداتشان را در سال بعد همان طور که سودهای آتی شناخته می‌شوند، تصحیح می‌کنند [۹].

نکته‌ای که از نظر این پژوهش جالب‌تر است، این است که اقلام تعهدی بعد از کنترل کردن برای OCF/P، همچنان با بازده‌های دوره‌ی اعلان مربوط باقی می‌مانند. همان‌طور که در دو ستون اول نگاره (۴)، بخش دوم، نشان داده شده است، ضریب مربوط به اقلام تعهدی بعد از کنترل کردن OCF/P از لحاظ آماری معنی دار است. بعلاوه نتایج نشان می‌دهد که OCF/P رابطه‌ی آماری معنی داری با بازده‌های دوره‌ی اعلان ندارد هرچند که میانگین بازده‌ی اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر آن از لحاظ آماری معنی دار است. میانگین بازده‌ی اعلانی پرتفولیوی سرمایه‌گذاری صفر برای OCF/P از لحاظ آماری معنی دار است و ممکن است منجر به این برداشت شود که در دوره‌ی اعلان سود، نابهنجاری که اتفاق می‌افتد بر مبنای ریسک است و قیمت‌گذاری نادرست اتفاق نیافتداده است ولی این بازده در مقایسه بازده اعلانی پرتفولیوی صفر برای کل اقلام تعهدی، بسیار کوچکتر است.

*.....

این حالت ضرایب مربوط به OCF/P نیز اختلاف آماری معنی داری با صفر ندارند، نمی توان نتیجه گرفت که OCF/P قدرت توضیح دهنگی اقلام تعهدی غیر عادی برای بازده های سالانه را در بر می گیرد و بنابراین نمی توان نتیجه گرفت که نابهنجاری اقلام تعهدی جزئی از نابهنجاری ارزشی - رشدی است. در بخش دوم از نگاره (۵) رابطه ای اقلام تعهدی غیر عادی با بازده های دوره ای اعلان ۱۲ روزه نشان داده شده است. در این مورد رابطه ای آماری معنی داری به دست نیامد. بازده های پرتفولیوی سرمایه گذاری صفر نیز از لحاظ آماری معنی دار نیستند.

۱۰. نتیجه گیری و پیشنهادات

نتایج حاصل از تحقیق برای کل اقلام تعهدی نشان می دهد که نابهنجاری اقلام تعهدی جزئی از نابهنجاری ارزشی - رشدی نیست. در ارتباط با اقلام تعهدی غیر عادی نیز هر چند این متغیر قدرت توضیح دهنگی اش برای بازده را در حضور متغیر کنترل از دست می دهد ولی این قدرت توضیح دهنگی به وسیله ای متغیر کنترل نیز در بر گرفته نمی شود (ضریب متغیر کنترل در رگرسیون از لحاظ آماری معنی دار نیست). در کل می توان گفت که نابهنجاری اقلام تعهدی (غیر عادی) جزئی از نابهنجاری ارزشی - رشدی نیست. بنابراین بازده های غیر عادی که به وسیله ای استراتژی های اقلام تعهدی (غیر عادی) ایجاد می شوند موقتی است، بر خلاف ریسک شرکت ها که می توانند به طور ثابتی بازده های غیر عادی ایجاد کند. بنابراین به سرمایه گذاران یادآوری می شود، شرکت هایی که سود بالا گزارش می کنند ولی این سود بالا بیشتر در نتیجه ای اجزاء تعهدی ایجاد شده است تا اجزاء نقدی، این شرکت ها در آینده دچار افت بازده می شوند. از این رو توصیه می شود که در هنگام تشکیل پرتفوی اطلاعات اجزاء نقدی و تعهدی سود را در نظر بگیرند. برای اینمنتظر باید یادداشت های همنراه صورت های مالی به وسیله ای بورس اوراق بهادار تهران در دسترس عموم سهامداران قرار بگیرد. پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی برای کنترل رابطه ای بین اقلام تعهدی (غیر عادی) و بازده های آتی از سایر متغیرهای ارزشی - رشدی نیز استفاده شود. همچنین می توان برای محاسبه ای اقلام تعهدی از سایر مدلها و مقیاس های موجود استفاده کرد و نتایج را مقایسه کرد. در این تحقیق به دلیل کوتاه بودن دوره ای زمانی در آزمون فرضیه از رگرسیون تجمعی استفاده شده است که در آینده با افزایش بازه ای زمانی می توان برای هر سال جداگانه محاسبات رگرسیون را انجام داد.

به طور خلاصه نتایج در نگاره (۴) نشان می دهد که رفتار بازده ای OCF/P متفاوت از کل اقلام تعهدی است. OCF/P بیشتر بر مبنای ریسک است. بازده هایی برای استراتژی OCF/P مثبت هستند اما فاراند (انحراف استاندارد زیاد دارند) و در بازه های زمانی اعلان سود آتی تجمع نمی کنند (میانگین بازده شان در دوره ای اعلان سود بسیار کوچک است). به عبارت دیگر بازده های مربوط استراتژی اقلام تعهدی به نظر می رسد که بر مبنای سود باشند با توجه به اینکه ۱۴٪ بازده سالانه در دوره ای اعلان اتفاق می افتد. در زیر این آزمون ها برای اقلام تعهدی غیر عادی تکرار شده اند.

۲. آزمون های نابهنجاری اقلام تعهدی غیر عادی (مربوط به فرضیه های ۱-۶-۳)

آزمون های نابهنجاری اقلام تعهدی غیر عادی در نگاره (۵) ارائه شده است.

نگاره (۵) رابطه بین اقلام تعهدی غیر عادی و بازده های آتی

پرتفولیوهای سرمایه گذاری صفر

ضریب	ضریب با کنترل	میانگین	انحراف استاندارد	سال های مشیت
بخش اول: بازده های سالانه	4	54.336	59.959	-0.484
بخش دوم: بازده های اعلانی	3	3.359	2.750	N.R

*,** Significant at the 0.05 and 0.03 levels, respectively

همان طور که در بخش اول، اولین ستون نشان داده شده است، ضریب روی اقلام تعهدی غیر عادی در رگرسیون تک متغیره با بازده های آتی منفی و مهم است. این نتیجه با فرضیه سازگار است. ولی ضریب مربوط به اقلام تعهدی غیر عادی بعد از کنترل کردن برای OCF/P معنی دار باقی نمی ماند. از آنجایی که در

Finance", 40, 557-581.

14- Dechow, P., Sloan, R., & Sweeney, A. (1995). "Detecting earnings management". *The Accounting Review*, 70, April, 193-225.

15- DeFond, M., Park, C.W. (2001). "The reversal of abnormal accruals and the market valuation of earnings surprises". *The Accounting Review*, 76, 375-404.

16- Desai, H., Rajgopal, S., & Venkatachalam, M. (2004). "Value-glamour and accruals mispricing: one anomaly or two?" *The Accounting Review*, 79, 355-385.

17- Doukas, J., Kim, C., & Pantzalis, C. (2002). "A test for the errors-in-expectations explanation of the value/glamour stock returns performance: Evidence from analysts' forecasts". *Journal of Finance*, 57, October, 143-165.

18- Fama, E., & French, K. (1992). "The cross-section of expected stock returns". *Journal of Finance*, 47, June, 427-466.

19- Fama, E., & French, K.(1993). "Common Risk Factors in Returns on stocks and bonds". *Journal of Financial Economics*, 33, 3-56.

20- Livnat, J., & Santicchia, M. (2006), "Cash flows, accruals, and future returns". *Financial Analysts Journal*, 62, 48-61.

21- Louis, H., Robinson D., & Sbaraglia, A. (2008). "An integrated analysis of the association between accrual disclosure and the abnormal accrual anomaly". *Review of Accounting Studies*, 13, 23-54

22- Richardson, S., Sloan, R., Soliman, M., & Tuna, I. (2005). "Accrual reliability, earnings persistence and stock prices". *Journal of Accounting and Economics*, 39, 1-4.

23- Sloan, R. (1996). "Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings?". *The Accounting Review*, 71, July, 289-315.

24- Thomas, J., & Zhang, H. (2002)." Inventory changes and future returns". *Review of Accounting Studies*, 7, 163-187.

25- Wei, K.C.J., & Xie, F. (2008). "Accruals, capital investments, and stock returns". *Financial Analysts Journal*, 64, 34-44.

26- Xie, H. (2001). "The mispricing of abnormal accruals". *The Accounting Review*, 76, July, 357-373.

۱- شفی، ع.، سلیمانی، م. (۱۳۸۴). "متغیرهای بنیادی حسابداری و بازده سهام". مجله‌ی علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، ۴۳، ۷۴-۶۱.

۲- خواجه‌یوسفی، ش.، ناظمی، ا. (۱۳۸۴). "نقش ارقام تعهدی در تشریح و تحلیل کیفیت سود". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۴۰، ۴۰-۲۵.

۳- عرب‌مازاریزدی، م.، مشایخی، ب.، رفیعی، ا. (۱۳۸۵). "محتوای اطلاعاتی جریان‌های نقدی و تعهدی در بازار سرمایه ایران". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۴۳، ۱۱۸-۹۹.

۴- قائمی، م.، جمال‌لیوانی، ع.، ده‌بزرگی، س. (۱۳۸۷). "کیفیت سود و بازده سهام شرکت‌ها". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۵، ۸۸-۷۱.

۵- کردستانی، غ.، رودنشین، ح. (۱۳۸۵). "بررسی میزان مربوط یودن اجزاء نقدی و تعهدی سود حسابداری به ارزش بازار شرکت‌ها". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۴۵، ۶۸-۴۵.

6- Barone, G.J., & Magilke, M. (2006). "A Re-Examination of the Naive-Investor Hypothesis in Accruals Mispricing: The Role of Cash Flows". Working paper, University of Texas and University of Utah.).

7- Basu, S. (1997). "The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings". *Journal of Accounting and Economics*, 24, 3-37.

8- Beneish, M.D., & Vargus, M.E. (2002)." Insider trading, earnings quality and accrual mispricing". *The Accounting Review*, 77, October, 755-791.

9- Beneish, M.D., & Vargus, M.E. (2002)." Insider trading, earnings quality and accrual mispricing". *The Accounting Review*, 77, October, 755-791.

10- Bernard, V., Thomas, J., & Whalen, J. (1997). "Accounting-based stock price anomalies: Separating market inefficiencies from risk". *Contemporary Accounting Research*, 14, Summer, 89-136.

11- Chan, K., Chan, L.K.C., Jegadeesh, N., & Lakonishok, J. (2006)." Earnings Quality and Stock Returns". *Journal of Business*, 79(3), 1041-1082.

12- Cheng, C., & Thomas, W. (2006). "Evidence of the abnormal accrual anomaly incremental to operating cash flows". *Accounting Review*, 81, 1151-1167.

13- Debondt, W., & Thaler, R. (1985)." Does the Stock Market Overreact", *Journal of*